

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illvstrivm Virorum Poemata

Cesarini, Virginio

Antverpiae, 1662

Virginii Caesarini Romani, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-7990

VIRGINII CÆSARINI
ROMANI,

olim VRBANI VIII. Pont. Opt. Max.
Cubiculo Præfecti,

EPINICION in Victoriam Bohemicam
Serenis. D. Maximiliani Boiorum
Ducis.

Tristitiam, trepidosq; metus, curasq; proteruis
Tradam Carpathium per mare ferre Notis.
Omnia leta cano: pleno nunc ore sonandum:

Aurea quid cessas mi dare plectra puer?
Non referam molles luctus, priuata silebo

Damna: queri nobis publica causa vetat.
Surge anime, & desueta diu fer gaudia mente:

Surge anime, atque aliam disce mouere chelyn.
Sacra canit vincetus Peneide fronde capillos

Vates: quisquis ades, dic bona verba sacris.
Vrantur Syria merces, Nabathæaq; tura:

Puniceas oleant lucida templa rosas.
Vlta profanatas adsitis numina sedes,
Impleat & vester nunc mea lina fauor.

Sunt aliquid Superi : Romanis regnat in aris
 Relligio, veteres quam coluistis aui.
 Non desunt lentas ultricia fulmina in iras,
 Iudicat & tandem crimina pœna sequax.
 Fœda Palatinum regnis dare terga Bohemis
 Vidimus, & nostrâ parta tropæa manu.
 Fracta cruentatum voluuntur sceptrâ per Albim:
 Funereo Hercynius sanguine tabet ager.
 Vincula Praga manu gestat, quâ tela gerebat,
 Et malè decussos accipit ore lupos.
 Quis Superùm, Muse, nostros ad bella maniplos,
 Dicite, quæ iuuit Cæsaris arma manus?
 Vtraque finitimis legio confederat aruis,
 Cernebantq; auidi matua castra duces.
 Hinc Rhenanus agit Slaus, Morauosq; rebelles,
 Et ferus in pugnam Slesia signa rapit.
 Fœda Superstitio, sacris infensa Latinis,
 Tincta Acheronteo spicula felle tenet;
 Et Vaticano ante alios incendia templo
 Caluinus minitans impia tela rotat.
 Hinc armis nitet Augusto deuota iuuentus,
 Ardet & eratâ cuspide Boia cohors.
 Vnâ ingens Hispana phalanx certamina poscit,
 Iustaq; Parthenopes miles in arma ruit.

Arduus

Arduus & campo sese Buquoius infert,
 Magnanimosq; docet spernere fata viros.
 Aptant se pugnae Tyrrheni principis ala;
 Hostem iamq; prior, quam manus, ira ferit.
 Sic steterant acies: necdum dare carmine belli
 Clarisone audebant signa cruenta tube.
 Aëre se mittens rutilus cum nubibus actus
 Liquit Adalbertus cerula templa poli.
 Et Bauarum stetit ante Ducem: tum stella nitenti
 Per nubes secuit crine refixa viam.
 Non ille attulerat chlamydem, tunicasq; crepantes
 Textilibus ventis, carbasesq; sinus.
 Non pastorali firmans vestigia virgâ,
 Aut venit mitrâ tempora vinceta gerens.
 Qualem Diuorum cumulantem altaria donis
 Iam vidit melior Praga operata Deo.
 Norica sed forti crispans hastilia dextrâ,
 Totus & ardenti clausus ab ære nitet.
 Aureus umbo iras, furias, clademq; vomebat:
 Nutabat cristâ versicolore caput.
 Mox ait: O fidei Princeps defensor auitæ,
 Maximiliane, tuis gloria maior auis;
 Perge, agè, tempus adest, via nunc rüpenda per agmen:
 Disijce, me, trepidos, omina dante, duces.

Sat regnare datum sceleri, iam fraudis abunde est:

Nunc admissa truci crimina morte luant.

Tu celi vindex: tibi victima corruet hostis,

Planget & aduersam sanguinolentus humum.

Non te, quod densis horrescunt agmina signis,

Terreat: has acies numina magna premunt.

Diuorum violata animo simulacra reuolue,

Et temerata truci fana vetusta manu.

Vestales subeant aditus, & milite, castus

Quæ colit, audaci claustra refracta, pudor.

Illa est, illa ferox leto sternenda iuuentus,

Diuorum è tumulis quæ ruit ossa sacris.

Quiq; dedit cineres nostros ludibria ventis,

Det lacer impastis ossa inhumata feris.

Quod causâ vincis, vinctes & viribus hostes:

Stabunt pro castris iusq; piusq; tuis.

O quantos hodie confusæ cadis acervos

Aspicias! dextrâ funera quanta dabis!

Euentura cano belli non futilis augur:

Mentiri haud Superûm nuncia lingua potest.

Ecce tuas volitat circum Victoria turmas,

Leçtaq; Idumæis fert tibiserta iugis.

Dixit, & intorsit furialis robora teli,

Horret quæ denso crebrior hoste globus.

Proxima

Proxima Boiugena regis volat hasta per auras :

Cetera ductorem turba imitata ruit.

Exhortantur equos, laxiſq; feruntur habenis :

Quadrupedum occurrunt pectora pectoribus.

Fulmineum explodunt nitroſa tonitrua plumbum,

Sulphureaſq; volat Mors comitata pilas.

Dant sonitum colles, refugitq; exterritus amnis:

Æther diſſultat, concutiturq; ſolum.

At Dux fatifero Boiorum dimicat enſe :

Qua ruit, horreſcunt obuia corda metu.

Latum limitem agit peditemq; equitemq; metendo,

Verſaq; vulnifico fulmine terga ferit.

Indica ſic frendens furit inter ouilia tigris :

Per Libycas equitans ſic ruit Auster aquas.

Sic flamma arentes victrix populatur aristas :

Diluiem meditans ſic tumet Iſter agris.

Tum verò exoritur clades horrenda cadentium,

Strataq; in informi corpora cade natant.

Pars ruere in fatum, pugnaci & pectore mortem

Accipere: incerta pars dare terga fugæ.

Hi fluium petere, & rapidis ſe credere lymphis;

Brachia ſed vincit vulnere tarda labor.

Iam terror miſeros nigris amplectitur alis,

Et quatit inſolitus pectora pulſa timor,

Iam reboant gemitus morientum, pallida fuso
 Exultatq; virum sanguine Tisiphone.
 Undique sanguineæ strages, & plurima mortis
 Versatur facies: inficit arua cruor.
 Vicit Relligio tandem, fusaq; cateruæ
 Sunt visa ad nostros proijcere arma pedes.
 Tu quoque, Rex, stares miserandus truncus in aruis,
 Ni leto profugum surripuisset equus.
 Ecce petis Morauas, latebrosa cubilia, siluas,
 Nec, quæ circumstent aspera fata, vides.
 Quò ruis, ò demens? nostris accede triumphis:
 Cesareum satius spontè subire iugum.
 Iam tibi prædico exilium, longosq; labores,
 Pauperiem, & nullos per tua regna lares.
 Finibus extorris, Rheniq; expulsus ab amne,
 Quàm mallet, dices, hac cecidisse die!
 O ubi nunc soceri auxilium, classeq; Batavæ!
 Fugisti: languet spiritus ille tuus.
 Voverat ille (nefas) sese Capitolia ferro
 Excisurum olim, Romulidumq; decus:
 Ebrius & patrio celebrans conuiuia Baccho
 Sacrarat telis Itala regna suis.
 At Superi oderunt ventosæ prælia linguae:
 Imminet in tumidos numinis ira duces.

Monti-

Montibus Amonijs celsos imponite montes,
Monti parq̄, Mimas, Oromedonq̄, ruant.
Ægeon validus centeno fulguret ense,
Porphyrionq̄, fremat, centimanusq̄, Gyas.
Fulmine deiecti Stygias trudentur ad undas:
Inuenient Siculis flammea busta iugis.
Pura triumphatum Pietas ascendit Olympum,
Et parent humili sidera capta prece.
Hinc tibi victori, plausu fremituq̄, secundo,
Fessa malis reserat mœnia Praga triceps.
Tu sancis leges, inimicaq̄, fœdera rumpis,
Dux acie, & iusto dux metuende foro.
Bella gemunt, fractamq̄, fidem, te iudice, fontes:
Fallaces cohibent vincula athena viros.
Lictorem metuunt ausi spreuisse phalanges:
Armorum peragit stricta securis opus.
Miles Io ingeminat præcinctus tempora lauro:
Acer Io ingenti voce triumphæ canit.
Ante tuos currus fracto Moldavia cornu
Decolor incedit sanguine tincta suo.
Fertur summisso, tristiq̄, Bohemia vultu,
Quas nutrit, passis puluerulenta comis.
Numina redduntur templis, altaribus ignes,
Numinibus cultus, turea grana focis.

Primus & ante aras Princeps inducit honores,
 Hostilesq; aptat postibus exuias,
 Arma fugacis equi, seruantia signa cruorem,
 Et de languenti spicula lapsa manu.
 Ingentes pendent haste, infelicia tela,
 Et frustrata suos scuta cruenta duces.
 Sacra redux celebrat Romanâ in veste sacerdos,
 Edit & arcano verba timenda sono.
 Dein animata Deo delibat munera mensæ,
 Et, memorans Christi funera corde, litat.
 Monstra fremunt Erebi, Cocytia regna resultant:
 Horrendum Husfitus sibilat ore draco.
 Magnus calicolum plaudens tibi Carolus aulâ,
 Hæc secum tacito in pectore versat avus:
 O verèeductam Francorum è stemmate prolem!
 Prælia sunt testes sanguinis ista mei.
 Prosequitur plausu stellantis regia cæli,
 Gaudet & aligerum templa per alta chorus.
 Quare agè præceptis pubes imbuta Latinis,
 Ritè operata Deo munera mente refer.
 Grates Cælitibus, quorum immortalibus armis
 Debetur pulcro parta labore salus.
 Ferdinande, tuo victor letare triumpho:
 Gaude Cæsareis fascibus aucta domus.

Vita

*Victa sub Augustis redijt prouincia virgis ,
Externumq; iugum se coluisse dolet.*

*En tua syderea veniunt ad classica turma :
En tua calicolũm prosperat arma Pater.*

*Non tibi dat metas rerum , non tempora calum ;
Terrarum imperium sed sine fine dedit.*

*O benè culta pio caelestia sacra Rodulpho !
Qualia creuerunt omine regna tuo !*

*Exoriens , moriensq; tuas Sol aspicit undas :
Auster , & Arctoi te colit ora soli.*

*Concinit Austriacos Siren Tyrrhena triumphos ,
Et plaudit faustã , cùm tonat , Aetna face.*

*Belgica concreto per stagna rigentia tergo
Arma , & plaustra tuus stridula miles agit.*

*Feta tuis sceptris alios sors parturit orbes ,
Transq; fluentisonum regna dat Oceanum.*

*Peruuios tua iura domant , & Mexican ingens ,
Teq; Thyestaã Brasili pasta dape.*

*India quin aurum , captiuãq; cinnama mittit ,
Memnonij baccas & tibi dona freti.*

*Gangaridũm Hispanæ sunt hospita litora puppi ,
Seruit & Eoæ fertilis ora Goe.*

*Gaude Relligio , soboles dilecta Tonanti :
Ire per Ethiopas ad tua templa licet.*

Auro

*Aurora tellus veneranda oracula poscit :
 Sacra niger patrio ture procurat Arabs.
 Occiduis Phlegethon longè detruditur aris,
 Patagonum luci præmonuere fugam.
 Quà tenet imperium , Romanos Austria mores
 Edocet , & victos ad pia sacra vocat.
 Tu celo populos , Superi tibi regna rependunt ;
 Nec magis es ferro , quàm pietate potens.
 Hæc ego magna canam vates tua signa sequendò :
 Gloria det vires , carmine magnus ero.*

A D

GREGORIVM XV.
 PONT. MAX.

Bellicos Italiae tumultus pacantem.

P*rojce tela manu bello furiosa iuventus :
 Linquite Cenomanum Martia castra duces.
 Cornipedisq; leues cesset glomerare recursus
 Lugubri galeæ luce timendus eques.
 Romanus vetat arma Pater , Martemq; relegat,
 Sanguineamq; sitim trans pia regna fugat.
 Compescant litui , compescant classica murmur:
 Cantentur pacis sola tropæa tubæ.*

Deuocat